

Næringskomiteen
naering@stortinget.no

Vår dato:

11.10.2020

Statsbudsjettet 2021 - Nærings- og fiskeridepartementets fagproposisjon – hørings svar NHO Reiseliv

NHO Reiseliv viser til Prop. 1 S fra Nærings- og fiskeridepartementet og vil i det følgende kommentere proposisjonen på vegne av norsk reiseliv. NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 400 medlemsbedrifter. Reiselivet var den næringen som først ble rammet av koronapandemien, som fikk størst konsekvenser av nedstengingen i vår og som sist vil komme ut av krisen. Det er også den næringen som har opplevd størst andel restriksjoner på det produktet man leverer, for eksempel arrangementsbegrensninger, nasjonal skjenkestopp, bortfall av utenlandsmarkedet og en-meterskrav. Smitteverntiltak har øgt kostnadene og samtidig begrenset arealet næringen kan tjene penger på. Det er derfor helt nødvendig at man beholder en kompensasjon fra myndighetenes side så lenge restriksjonene varer.

NHO har beregnet at i perioden januar til august 2020 har reiselivet tapt over 41 milliarder. Denne summen vil fortsette å øke ut året. Over 30.000 jobber er nå tapt i overnatting og servering, og viktige hjørnestensbedrifter og store sysselsettingsmotorer i distriktene står nå i fare for å gå konkurs. NHO Reiseliv har fem krav i prioritert rekkefølge som må gjennomføres for å redde norsk reiseliv gjennom korona-pandemien:

1. Høstens kompensasjonsordning for reiselivet må nærme seg nivået fra i vår, og videreføres til årets første måneder i 2021. Innretningen av kompensasjonsordningen som kom på plass i vår og som var gyldig fra mars-august 2020 var som følger:

Måned	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August (forventet normalisering)
Dekning						
<i>Omsetningsfall</i>	20 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %
<i>Andel faste kostnader</i>	80/90%	80/90 %	80	70 %	70 %	50 %

Regjeringen varslet i Prop. 142 S at høstens kompensasjonsordning for reiselivet skal reduseres fra nivået i august. Dette vil være katastrofalt for næringen. Det er derfor svært viktig at innretning og omfang av ordningen gjøres tilstrekkelig stort når et beslutningsgrunnlag forelegges Stortinget. I vår undersøkelse fra midten av september svarer 35 prosent av reiselivsbedriftene at de frykter konkurs som følge av koronaviruset, en økning fra 25 prosent i begynner av august. For reiselivet er det for tidlig å stramme inn grensene for omsetningsnedgang og kompensasjonsgrad nå. Kompensasjonsgraden bør nå være minst 70 pst., slik den var for juli. Kravet til omsetningsfall for å omfattes av ordningen kan eventuelt justeres noe, f.eks. til 35 pst. Ordningen bør samtidig videreføres videre i årets første måneder i 2021, og denne avklaring bør komme før årsskiftet. Kompenseres ikke næringen på en riktig måte, vil det bli et betydelig antall konkurser og

bortfall av arbeidsplasser i begynnelsen av 2021. Regjeringen skriver i statsbudsjettet at den "foreslår for 2021 680 mill. kroner til ekstraordinære tiltak rettet mot reiselivsnæringen knyttet til covid-19" Etter at budsjettet ble lansert har både næringsministeren og finansministeren uttalt at mer penger vil komme til reiselivet. NHO Reiseliv understreker at det vil være nødvendig med mer enn 680 millioner, og mener det vil være et godt signal til næringen å øke denne summen betydelig. Summen bør i all hovedsak gå til kompensasjonstiltak.

2. Redusert merverdiavgift på 6 % gjennom hele 2021. Da korona-krisen traff oss, ble redusert moms raskt pekt på som et virkemiddel og den lave merverdiavgiften ble senket fra 12 til 6 % fra 1.april 2020. Regjeringen foreslår nå å gjeninnføre nivået fra før korona-pandemien i mars. Dette er det stikk motsatte av hva reiselivet trenger nå og vil øke avgiftsbelastningen på en bransje i krise. NHO Reiseliv er svært bekymret for at Stortingets flertall har vedtatt å gjeninnføre gammelt nivå i 2021 og krever at dette må endres.

3. Harmonisering av moms på servering og take-away til 15 %. En høyere merverdiavgift på serveringstjenester er en direkte ulempe for den delen av serveringsbransjen som sysselsetter flest. Sverige harmoniserte disse momssatsene i 2012, og undersøkelser tyder på at det ble skapt 10.000 jobber ilt de to første årene. Det er helt naturlig å gi like konkurransevilkår til de som driver med mat, enten det er take-away, matbutikker eller serveringssteder. Det vil skape rettferdige konkurransevilkår i en svært krevende situasjon.

4. Utvide løpetiden på kriselån fra tre til seks år. En rekke selskap forventes å få svakere tilbakebetalingsevne for sine forpliktelser, også likviditetslån tatt opp for å dekke akutte likviditetsbehov. Mulighet for utvidet løpetid fra 3 til 5 eller 6 år vil da være et tiltak som vil kunne lette tilbakebetalingsevnen for disse selskapene, og øke sannsynligheten for at de vil ha tilfredsstillende likviditet de nærmeste årene.

5. Øke potten for bedrifter som ikke har fått støtte. Regjeringen legger opp til å foreslå en søknadsbasert tilskuddsordning for småbedrifter som eventuelt faller utenfor kompensasjonsordningen, men som driver virksomhet som ordningen er ment å støtte. Dette kan være både sesongbedrifter, oppstartsbedrifter og andre. Vi har flere eksempler på levedyktige bedrifter som har opplevd dette. Summen på 50 millioner er trolig for lav og må økes og ordningen må videreføres inn i 2021.

Regjeringen foreslår i budsjettet å øke verdsettelsesrabatten i formuesbeskatningen for bedriftene til 45 prosent. I tillegg vil det bli lettere å dokumentere en lavere reell verdi av hotellet. Det betyr lavere formuesskatt for familiehotellene og er et godt grep av regjeringen. En økning i skattefrie gaver er videre en positiv nyhet for reiselivet, da det kan stimulere til at flere arbeidsgivere gir et gavekort som de ansatte kan bruke på et restaurantbesøk eller et hotellopphold. Denne endringen bør imidlertid gjøres gjeldende umiddelbart, slik at bedrifter kan gi slike opplevelsesgaver allerede høst og vinter. Med vennlig hilsen NHO Reiseliv